

اصول و مبانی

مدیریت بحران

مؤلفین:

سیارو جی. بی. موسمی

کمال درخشانی

مرتضیٰ چشمه‌نیر

انتشارات پستیان

تران - زرتان ۱۳۹۴

سرشناسه	: میرسمیعی، سیدمحمد، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: اصول و مبانی مدیریت بحران/مولفین سیدمحمد میرسمیعی، کمال درخشانی، مرتضی چشمه‌نور؛ ویراستار محمد نوری.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات پشتیبان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۲ ص: مصور، جدول.
شابک	: ۱۲۰۰۰ ریال 5-5-978-600-95680
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: مدیریت بحران
شناسه افزوده	: درخشانی، کمال، ۱۳۵۰ -
شناسه افزوده	: چشمه‌نور، مرتضی، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ۶۸۴/م ۹۴/HD
رده بندی دیویی	: ۶۵۸/۴۰۵۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۶۷۵۵۰

نام کتاب: اصول و مبانی مدیریت بحران
 مولفین: سیدمحمد میرسمیعی - کمال درخشانی - مرتضی چشمه‌نور
 ویراستار: محمد نوری
 ناظر ویراستار: سیدابراهیم آخوندی
 نویت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۴
 ناشر: انتشارات پشتیبان
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

■ دفتر مرکزی انتشارات: تهران - چهارراه مینی سیتی
 خ نورگس یکم - مجتمع یاس - واحد ۹ - انتشارات پشتیبان
 تلفن تماس: ۰۲۱-۸۶۰۳ ۶۴۲۳ - تلفکس: ۰۲۱-۸۶۰۳ ۶۴۲۸
 سامانه پیام کوتاه: ۱۳۹۳ ۱۰۰۰
 صندوق پست الکترونیک: Pub.Poshtiban@chmail.ir
 تارنمای انتشارات پشتیبان: www.PoshtibanPress.ir
 ■ فروش اینترنتی (سراسر کشور): وبترین انتشارات پشتیبان در
 تارنمای خانه کتاب: www.ketab.ir

فهرست مطالب

مقدمه الف

فصل یکم: تعاریف ۱

فصل دوم: ارزش های محوری ۱۱

فصل سوم: تاریخچه مدیریت بحران ۲۳

فصل چهارم: بحران شناسی و انواع آن ۵۵

فصل پنجم: فرایند مدیریت بحران ۹۷

فصل ششم: طرح ریزی در بحران ۱۱۹

منابع و مآخذ ۱۶۱

انسان‌ها از آغاز آفرینش تا کنون، همواره با انواع آسیب‌ها و بلایا دست به گریبان بوده و از این قبیل آسیب‌های جانی و مالی فراوانی به آنها وارد شده است. هیچ جایی از این کره خاکی را نمی‌توان نام برد که از بحران‌ها و حوادث گوناگون در امان بوده باشد به همین دلیل، جوامع مختلف پیوسته به دنبال کشف و ابداع راه حل‌هایی بوده و هستند، تا بتوانند آسیب‌های ناشی از حوادث غیرمترقبه را به گونه‌ای کنترل نموده یا به حداقل رسانند و در واقع بحران‌ها را مدیریت نمایند. به‌طور کلی بحران‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند که عبارتند از:

- بحران‌های طبیعی (طی دهه‌های گذشته حوادث طبیعی در سراسر دنیا جان میلیون‌ها انسان را گرفته است. به بسیاری دیگر نیز به نحوی آسیب زده است).
- بحران‌های غیر طبیعی یا بحران‌های ساخته دست بشر (که تاکنون جان میلیون‌ها انسان را گرفته است. که نمونه آن جنگ جهانی دوم بوده که جان بیش از ۴۰ میلیون انسان را گرفت).

حوادث و سوانح طبیعی، قابل پیش‌بینی بوده اما قابل پیشگیری نیستند، بالعکس حوادث غیرطبیعی، قابل پیش‌بینی نبوده اما قابل پیشگیری هستند. در صورت پیش‌بینی و پیشگیری بحران‌ها مطمئناً زندگی برای بسیاری از انسان‌های در معرض این حوادث ایمن‌تر خواهد شد. پیش‌بینی و پیشگیری از بحران و یا به بیان دیگر مدیریت بحران، خود مستلزم داشتن دانش و شناخت کافی نسبت به مسئله می‌باشد. و فاقد کسانی می‌توانند در این زمینه تأثیرگذار باشند که به این دانش و فن دست یافته باشند در این امر صرف کشورهای در گرو همین مسئله یعنی رشد و پیشرفت در زمینه مدیریت بحران می‌توانند و ایران در طول تاریخ به دلیل وجود ویژگی‌های جغرافیایی، اقتصادی، فرهنگی، طبیعی و سیاسی، علی‌الخصوص واقع شدن در منطقه سوق‌الجیشی خاورمیانه و تهدیدات قدرتمند منطقه‌ای سلطه‌به-ویژه آمریکا همواره در معرض بحران‌های طبیعی و غیرطبیعی زیادی قرار گرفته و به تبع آن خسارات مالی و جانی زیادی نیز از این راه به کشور تحمیل شده است. با توجه به این امر، لزوم توجه به جایگاه مدیریت بحران در کشور از اهمیت بالایی برخوردار است.